

Timrå kommun
Barn- och
utbildningsnämnden

För kännedom: Kommunfullmäktiges
presidium
kommunstyrelsen

2019-12-02

Revisionsrapport ”Grundläggande granskning”

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en grundläggande granskning för att bedöma om nämnden har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Revisionen önskar att barn- och utbildningsnämnden lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 16 mars 2020. Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress lana.medin@kpmg.se) för vidarebefordran till revisorerna.

För Timrå kommuns revisorer

Sten Ekström
Ordförande

Kenneth Norberg
Vice ordförande

Grundläggande granskning - barn- och utbildningsnämnden

Revisionsrapport

Timrå kommun

KPMG AB

2019-12-02

Antal sidor 8

Timrå kommun
Grundläggande granskning – barn- och utbildningsnämnden

2019-12-02

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Enkät – resultat	4
3.1	Kommentarer till granskning år 2018	4
3.2	Utbildning	5
3.3	Målstyrning	5
3.4	Ekonomistyrning	6
3.5	Uppföljning av intern kontroll	7
4	Risker och utmaningar identifierade av nämnden	8

Timrå kommun
Grundläggande granskning – barn- och utbildningsnämnden

2019-12-02

1 Sammanfattning

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattade bedömning är att styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål kan tydliggöras och att arbetet med intern kontroll kan förstärkas.

Vi lämnar utifrån vår granskning följande rekommendationer:

- att nämnden ser över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, se avsnitt 3.3.
- att nämnden utarbetar underlag som möjliggör en tydlig översikt för det ekonomiska läget, se avsnitt 3.4
- att nämnden regelbundet följer upp internkontroll löpande under året, se avsnitt 3.5

2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

I årets grundläggande granskning har ledamöterna i styrelse och nämnder fått frågor skickat till sig via en webbenkät. Revisorerna har vid träff med presidiet för respektive styrelse och nämnd ställt kompletterande frågor samt samlat in underlag som styrker svaren i enkäten.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Gällande lagar och rekommendationer
- Tillämpbara interna regelverk och policys

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Enkät till nämnden
- KPMG har tillsammans med revisionen har träffat presidiet
- Dokumentstudier av underlag erhållits av nämnden och inhämtas från hemsida, bl.a. protokoll, verksamhetsplan, delårsrapport, internkontrollplan.

Rapporten är faktakontrollerad av ordförande och förvaltningschef.

3 Enkät – resultat

Enkäten har skickats till 19 ledamöter. Åtta ordinarie ledamöter och fyra ersättare har svarat.

3.1 Kommentarer till granskning år 2018

KPMG genomförde på uppdrag av kommunens revisorer motsvarande granskning under år 2018. Barn- och utbildningsnämnden svarade på rekommendationerna till denna granskning:

”Barn- och utbildningsnämnden kan via denna granskning konstatera att alltför få ledamöter svarar på enkäten och att det finns en viss osäkerhet gällande målstyrning och internkontroll. Barn- och utbildningsnämnden kommer därför vid sammanträdet den 6 februari att gå igenom resultatet av enkäten tillsammans med revisionens slutsatser.

Barn- och utbildningsnämnden har kommunfullmäktiges (Kf) uppdrag att som huvudman för det offentliga skolsystemet bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Det systematiska kvalitetsarbetet syftar bl a till att följa upp de mål för skolan som riksdagen fastställt och som huvudmannen (utsedd av Kf) är ansvarig för. Genom detta arbete sker uppföljning av merparten av barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde. Ytterligare uppföljning sker via barn- och utbildningsnämnden verksamhetsplan och budget. Verksamhetsplan och budget följs upp i delårsbokslut samt i årsbokslut. Merparten av kommunfullmäktiges mål i Kf:s verksamhetsplan omfattar inte barn- och utbildningsnämnden. Några mål som omfattar alla nämnden följs upp på en kommunövergripande nivå. De mål som barn- och utbildningsnämnden har att följa upp följs upp i delårsrapport och i årsredovisning. Barn- och utbildningsnämnden har i verksamhetsplan och budget 2019 förtydligat vilka aktiviteter som svarar mot vilka mål. Målstyrningen kommer att ses över på kommunövergripande nivå under 2019.

Barn- och utbildningsnämndens svar gällande internkontroll från 2017 kvarstår men är förskjutet i tid. Vår verksamhets- och kvalitetskontroller har varit/är föräldraledig från augusti 2018 till mars 2019, vilket innebär att vi kommer att genomlysa området inför interkontrollplan 2020. Vi är helt eniga med revisionen om att en mer omfattande riskanalys behöver genomföras, detta kommer att ske inför 2020 eftersom internkontrollplanen för 2019 redan är beslutad.”

3.2 Utbildning

För att underlätta införandefasen i den politiska arenan för nya ledamöter och ersättare har nämnden erbjudit en övergripande politikerutbildning som sträckte sig över tre dagar. Utbildningen byggde bl.a. på nämndens arbete och ansvar samt kommunens modell för styrning och ledning. De förtroendevalda fick även delta i en workshop gällande ny ledningsfilosofi och styrmodell.

Vidare har kommunen erbjudit ordförande och vice ordförande en endagsutbildning i sammanträdesteknik. Utbildningen byggde på kommunallagens krav på beslutsfattande, sammanträdestekniker och övningar kring hur olika scenarier kan hanteras av en ordförande.

Av de svarande anser 11 ledamöter att de tagit del av ändamålsenlig utbildning.

3.2.1 Bedömning

Vi ser positivt på att förtroendevalda erhållit utbildning.

3.3 Målstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt mål som är tydligt kopplade till KF:s mål?	11			1
1.2	Har nämnden/styrelsen formulerat målen så att de är mätbara	9		1	2
1.3	Följer nämnden/styrelsen upp hur målen utvecklas under året?	10			2
1.4	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen?	6		2	4

Nämnden antog den 13 september 2018¹ verksamhetsplan och budget för år 2019 och reviderades den 19 december 2019, se vidare under avsnitt 3.4.

Nämnden har i sin verksamhetsplan för år 2019 – 2021 kommenterat kommunens strategier utifrån nämndens verksamhet. Av verksamhetsplanen framgår vidare fullmäktiges övergripande mål för kommunen som enligt den modell som inledningsvis presenteras brytas ned till aktiviteter för att därefter följas upp.

Vi kan genom verksamhetsplanen ta del av ett antal aktiviteter med koppling till två av fullmäktiges övergripande mål som ska leda till att kommunen uppnår mål och vision.

Av verksamhetsplanen framgår 20 styrtal kopplade till verksamhetsmålen. Vi noterar dock att nämndens verksamhetsplan saknar styrtal 1.4.1 värdskap kopplat till målet nöjda besökare. Nämnden verksamhetsplan saknar även uppgift om vilket målvärde flertalet styrtal ska uppgå till för år 2019.

¹ 2018-09-13 § 85

Vid faktakontrollen framkom att det finns beslutade mallar för vilka nämnder som ska ansvara för respektive styrtalet. Vad gäller styrtalet 1.4.1 värdskap kopplat till målet nöjda besökare framgår av mallen att styrtalet brutits ned till kultur- och tekniknämnden.

Vi har tagit del av måluppföljning per 2019-08-31 varav nämnden har följt upp tre verksamhetsmål som nämnden bedömer som uppfyllda. Vad gäller verksamhetsmålet "varje enhet är välskött, attraktiv, kunskaps- och värdeskapande för förskolebarn, skolungdom och vuxenstuderande" framgår att det saknas nödvändiga uppgifter per sista april för att uppföljning ska vara möjlig. I övrigt framgår inget vad gäller uppföljning av nämndens resterande verksamhetsmål.

3.3.1 Bedömning

Vi anser i likhet med förgående års grundläggande granskning att nämnden regelbundet bör följa upp samtliga aktiviteter och styrtalet för att säkerställa att de övergripande målen uppnås. Detta för att vid avvikelser kunna fatta beslut om måluppfyllande åtgärder.

3.4 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
2.1	Har styrelsen/nämnden fastställt en budget i balans?	9	1	1	1
2.2	Följer nämnden upp ekonomin och upprättar prognoser tillräckligt under året?	9	1	1	1
2.3	Har nämnden/styrelsen fattat beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budget?	7	1	3	1
2.4	Har nämnden/styrelsen redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget?	9		1	2

Nämnden antog den 13 september 2018² verksamhetsplan och budget för år 2019. Denna verksamhetsplan kom senare att revideras och beslut togs den 19 december 2018³ att anta en ny reviderad verksamhetsplan för år 2019. Den huvudsakliga orsaken till att verksamhetsplanen reviderades grundade sig i ett beslutat besparingsförslag av kommunfullmäktige motsvarande 5 mnkr för barn- och utbildningsnämnden. Den 6 februari 2019⁴ beslutades det om en komplettering av verksamhetsplanen med tillhörande budget vilket framförallt innefattade korrigeringar av budget på verksamhetsnivå och i förekommande fall nyckeltal.

Vi har tagit del av ekonomisk periodrapport per kvartal 1 samt delårsrapport per 2019-08-31. Av den ekonomiska periodrapporten framgår att nämnden per sista mars redovisar en budgetavvikelse motsvarande -2,5 mnkr vilket bl.a. förklaras av

² 2018-09-13 § 85

³ 2018-12-19 § 136

⁴ 2019-02-06 § 7

lägre intäkter för interkommunala ersättningar, personalkostnader samt höga kostnader för livsmedel. Prognosen per helår är en budget i balans.

Av delårsrapporten per sista augusti framgår en budgetavvikelse motsvarande -0,9 mnkr som förklaras av lägre intäkter för interkommunala ersättningar, högre personalkostnader än budgeterat samt ökade kostnader för skolskjuts. Av delårsrapporten framgår en helårsprognos på knappt - 1,5 mnkr.

3.4.1 Bedömning

Vi konstaterar att nämnden följer upp ekonomin vilket såsom vi uppfattar det som många gånger genomförts muntligt. För att förstärka arbetet mot en ekonomi i balans rekommenderar vi nämnden att utarbeta underlag som möjliggör en tydlig översikt för det ekonomiska läget. Detta för att påsikt kunna utläsa och följa upp om eventuella underskott framkommer.

3.5 Uppföljning av intern kontroll

3	Intern kontroll	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	11			1
3.2	Är nämnden/styrelsen delaktig i risk- och konsekvensanalysen som ligger till grund för planen?	10			2
3.3	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	11			1
3.4	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	11		1	

Nämnden antog plan för intern kontroll för år 2019 den 19 december 2018. Till grund för internkontrollplanen, som omfattar sex stycken punkter, ligger en upprättad risk- och konsekvensanalys. Av internkontrollplanen framgår även när kontrollen ska vara färdig samt när de beräknas återrapporteras till nämnden.

Vi har tagit del av uppföljning av internkontroll vad gäller "kontroll att dokument som beskriver syfte med utbildning/konferens medföljer faktura" och granskning av näringsriktiga måltider. Vad gäller kontroll att dokument beskriver syfte medföljer faktura framgick inga anmärkningar vid granskning av 10 slumpmässigt valda fakturor. Däremot framgick vid kontroll av näringsriktiga måltider att både normal och vegetarisk kost har mindre avvikelser från Livsmedelsverkets råd.

Av nämndens internkontrollplan framgår att även "kontroll att enheterna följer planen för det systematiska arbetsmiljöarbetet" ska ha genomförts till juni månad. Vi har inte tagit del av någon uppföljning vad gäller detta kontrollmoment.

3.5.1 Bedömning

Vi ser positivt på att nämnden har tagit fram en risk- och väsentlighetsanalys som grund för uppföljning av intern kontroll samt att det finns en upprättad plan för uppföljning. Däremot avviker ett planerat kontrollmoment från planen samt att flera av de identifierade kontrollerna är begränsade till en efterkontroll.

Vi anser att identifierade kontrollområden regelbundet bör följas upp löpande under året, detta för att i längden förhindra att fel uppstår och för att säkerställa att processen är effektiv.

4 Risker och utmaningar identifierade av nämnden

Nämnden har identifierat det ekonomiska läget, resurs- och kompetensbrist samt växande klasser som utmaningar. Vidare framgår även sjunkande betyg samt skillnader mellan pojkar och flickor vad gäller betyg som utmaningar.

Datum som ovan

KPMG AB

Klara Engström
Kommunal revisor

Lena Medin
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.